

Kultūras mantojumā balstīta sociālā uzņēmējdarbība - CHEER - LV

CHEER – Kultūras mantojuma uzņēmēji CHEER – Cultural heritage entrepreneurs

Projekts Nr. / Project No. 2018-1-DE02-KA204-005102

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kultūras mantojumā balstīta sociālā uzņēmējdarbība - CHEER - LV

Kultūras mantojums

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

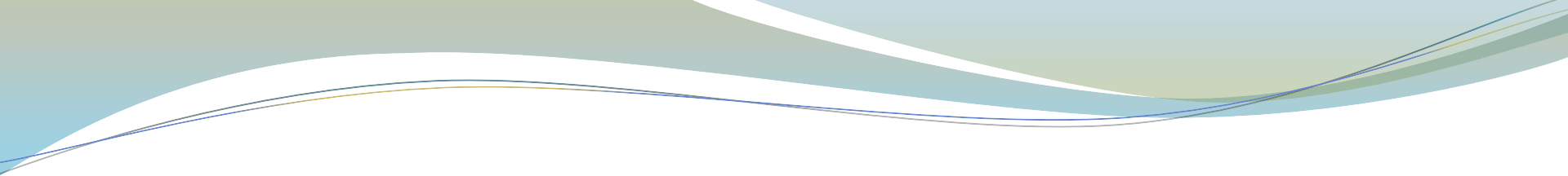

Kultūras mantojums iekļauj:

- **materiālais kultūras īpašums** (ēka, grāmatas, pieminekļi, mākslas darbi, artefakti, ainavas);
- **nemateriālais un digitālais kultūras mantojums** (valoda un zināšanas, folklorā, mutvārdu vēsture, tradīciju paražas, estētiskā un garīgā pārliecība), kurus ir grūtāk saglabāt salīdzinājumā ar fiziskās kultūras lietām;
- **kultūras dabas mantojums** (lauki, dabiskā vide, flora un fauna, bioloģiskā un ģeogrāfiskā daudzveidība, kultūras ainava, kas ir nozīmīga tūrisma nozares sastāvdaļa).

Kultūras mantojumu var sastapt:

- ***apbūvētā vidē*** (*ēkas, pilsētas ainavas, arheoloģiskās paliekas*);
- ***dabiskā vidē*** (*lauku ainavas, jūras un upju krasti, lauksaimniecības mantojums*);
- ***cilvēku darinātos priekšmetos*** (*grāmatas un dokumenti, priekšmeti, attēli*).
- Kultūras mantojums izpaužas ne tikai caur iepriekšminētajām materiālajām formām, bet arī caur nemateriālajām formām, kas ietver balsis, vērtības, tradīcijas, mutvārdu vēsturi. Nemateriālo kultūras mantojumu raksturo vietējā virtuve, apģērbi, pajumtes veids, tradicionālās prasmes un tehnoloģijas, reliģiskas ceremonijas, skatuves māksla, stāstu stāstīšana un mūzika.

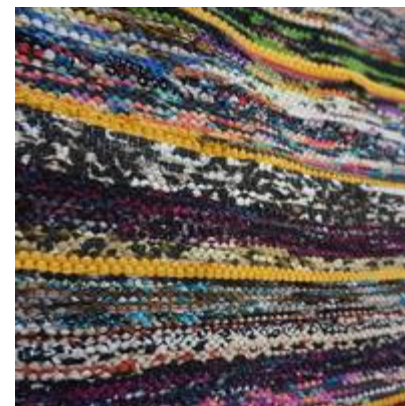
-
- **Kultūras mantojuma (KM) uzņēmēji**, īpaši MVU (mazie un vidējie uzņēmumi), darbojas īpašos tirgus apstākļos, piedāvājot preces un pakalpojumus, kuru būtība galvenokārt ir kultūra, saturs un mazākā mērā komercija.
  - KM uzņēmēji laiž tirgū preces un pakalpojumus, organizē un vada kultūras mantojumu komerciālā vai bezpeļņas veidā, atkarībā no kultūras mantojuma īpašībām (kā mantu, kultūras kapitālu vai kā tīru sabiedrisko labumu).

Visi Var, Latvija

- Sociālais uzņēmums “Visi Var” ir atvēris labdarības veikalu Siguldā (50 km no galvaspilsētas Rīgas), Vidzemes reģionā. Veikals pārdod rokām darinātus produktus, ko ražo cilvēki ar invaliditāti. Veikalā pārdotie izstrādājumi ir ražoti sveču, ziepju, keramikas, ādas apstrādes, aušanas, kokapstrādes un šūšanas darbnīcās. Dažos izstrādājumos ir iekļauti tradicionālā kultūras mantojuma elementi. <http://visivar.lv/>

Pērļots kronis

Uz stellēm austi paklāji

- Senās tradīcijas un latvju rakstu zīmes var apvienot ar mūsdienīgām idejām, kas ceļ saulītē tautisko - latvju rakstu zīmes, tautasdziesmas, tradīcijas u.c.

Lindas Leen apģērbu līnija 'Etnografizēts'

Krekli un kleitas ir rotāti ar latviešu etnogrāfiskajiem ornamentiem. Katra zīme iever sevī konkrētu enerģētisko informāciju, tādēļ kolekcijas mērķis ir parādīt ne tikai zīmju estētisko skaistumu, bet arī skaidrot to nozīmi un iedarbināt zīmes spēku katram savā ikdienā. Linda Leen: „Domai ir liels spēks, tāpēc, ja zīmes valkātājs apzinās tās nozīmi, tā darbojas ar dubultspēku.”

<http://www.lindaleenshop.com/>

A-La-tea tējas

Piecas dažādas zāļu tējas (melleņu, melisas, aveņu, piparmētru un kumelīšu) kuru “pakaramais” jeb iepakojums izdekorēts ar latvju zīmēm. Tējas maisiņa turētājs ir ar divējādām funkcijām - tie ne tikai palīdz pagatavot tēju, bet var kalpot kā piemiņas zīme, ko lietot ikdienā, piemēram, kā grāmatzīmi. Apvienojot tēju svaigumu un tonizējošās īpašības ar latvju zīmju spēku, Jūs saņemsiet harmoniju, uzlabosies oma un Jūs būsiet soli tuvāk ikvienas jūsu vēlmes piepildījumam!

<http://www.a-la-tea.lv/>

Saldus gotiņas

Apēdot gardo konfekti, iepakojuma iekšpusē var atrast kādu latviešu tautasdziesmu. Jauks risinājums, kā radoši un latviski papildināt konfekšu papīrišus.

Šokolāde Laima

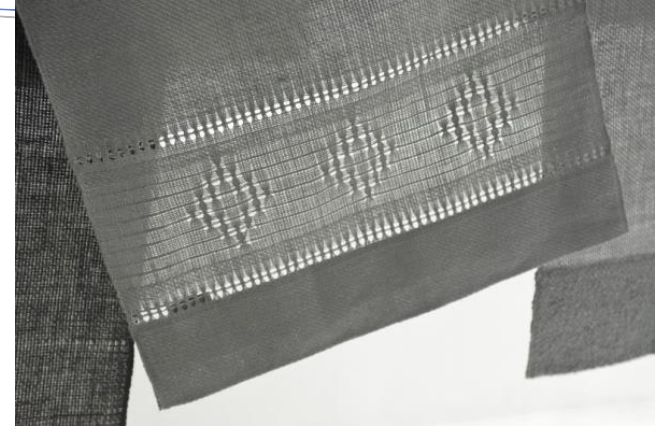
Apadīta konfekšu kārba? Ne gluži, bet izskatās tieši tā. Saldumu sērija, kuriem izstrādāts ļoti skaists, krāsains un ar rakstiem un ornamentiem bagāts iepakojums.

RIIJA

Latvijas dizaina un dzīves stila rija RIIJA ir veikals Rīgas centrā, kurā pieejami Latvijas dizaineru ražojumi vienuviet un visplašākajā spektrā – sākot no izsmalcinātas mazgāta lina gultas veļas, dvieļiem un brīva stila apģērba līdz oriģinālām mēbelēm, traukiem un gaismas ķermeņiem. RIIJA apmeklējums ir iespēja iepazīties ar Latvijas dizaineru ražojumiem un elegantiem lokālā dzīves stila paraugiem, kurus gribas pārvest mājās kā autentiskas, tikai Latvijai raksturīgas vērtības.

<http://www.riija.lv/>

Art bag tautisko somu kolekcija

Īpaša somu kolekcija, kurā izmantoti krāšņie Latvijas novadu tautastērpu audumi. Tautisko kolekciju veidos trīs pamata modeļi, kuri līdz šim bijuši ArtBag klientu pieprasīti – *Mella*, *Kalla* un *Perra*. To dekoratīvie elementi ir veidoti no Latgales, Vidzemes un Kurzemes svārku audumiem. Katram novadam ir raksturīgi vairāki rakstu veidi, kā arī īpaši toņu salikumi.

www.artbag.lv

Gatavojoties Latvijas simtgadei, sociāls projekts Lote piedāvā planšetdatoru filca somas ar tautastērpu motīviem

- **Lote** – planšetdatoru filca somu un mobilo telefonu maciņu zīmols, kas dod iespējas strādāt cilvēkiem ar invaliditāti, ir izveidojis jaunu somu kolekciju, kas paredzēta 15 collu planšetdatoriem. Kolekcija veidota, gatavojoties Latvijas simtgadei: tā atspoguļo sevī Latvijas reģionus un to tautastērpu tradīcijas.
- „Seno latviešu simbolu un tautastērpa elementu izmantošana dizainā ir ļoti aktuāla tendence. Tā palīdz uzturēt vēsturisko atmiņu cauri tam, šķietami, neparedzētām lietām, piemēram, viedierīču somām,”

LATVIJAS DIZAINS - "Daiļrade RC" planšetes mape, kosmētikas soma no filca u.c.

- "Daiļrade RC" prasmju daudzveidība ļauj kombinēt filcu, ādu u.c. materiālus, tā radot aktuālu un oriģinālu kompozīciju.

Mūsdienu rotas, kurās tieši vai netieši atblāzmojas mūsu senču kultūrvēsturiskais mantojums jeb latvju rakstu zīmes un ornamenti.

Latviešu rakstu ornamentu joslas aksesuāra detaļas

Anitas Kairišas cepures un apaļšalles ar LV rakstu ornamenta joslām.

<https://www.facebook.com/AKideas-Anitas-Kairišas-idejas>

Purpurs

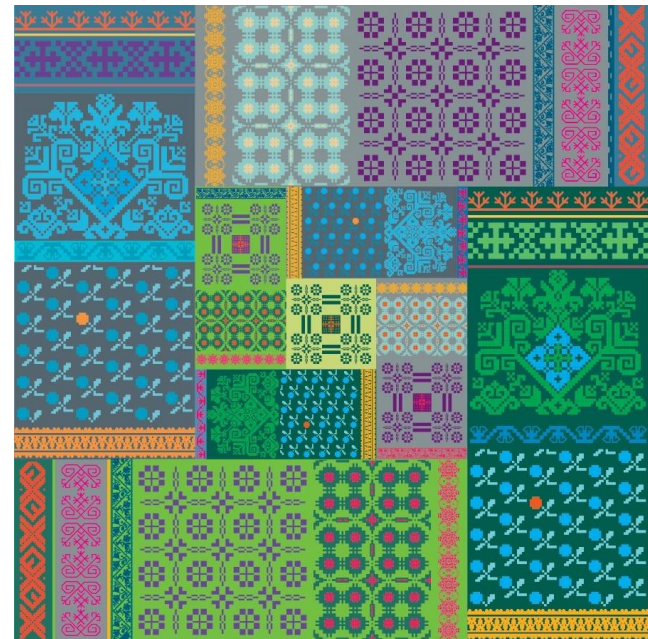
- Purpurs ir vieta, kur satiekas meistarība, dizains un lielisks papīrs.
- Zīmols izveidots 2007. gadā, apvienojot poligrāfijas un dizaina nozaru pieredzi un zināšanas, lai realizētu ideju par augstvērtīgu papīrlietu radīšanu. Līdz ar produktu ražošanu un dizaina izstrādi mūsu svarīgākais uzdevums ir piešķirt vērtību ikdienas lietām un ierasto padarīt par neparasto, katrā lappusē ieliekot Purpura izjūtu par estētiku un lietderību, ar cieņu pret lietotāju, tradīcijām un materiālu. <https://www.purpurs.com/>

- **Grāmatas iesējumam izmantots etnogrāfisks kokvilnas audums.** Latvisko krāsu un ritmu harmonija uzrunā mūs caur dabas skaistumu un jau kopš seniem laikiem gudrās latviešu sievas šo izjūtu ir ieaudušas brunču rakstos un šatiera segās. Mums ir iespēja šo sajūtu ienest arī savā ikdienā – grāmatas un albumus rotā Cēsu, Kārsavas, Rēzeknes, Krāslavas, Tūjas un Ugāles krāsas.

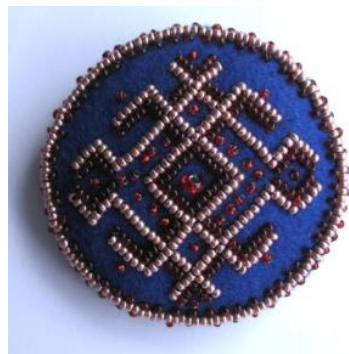
- **Sērija Mantojums** radīta godājot unikālos baltu rakstus. Kombinējot tos netradicionālā salikumā un krāsās tika izveidotas kolāžas, kas līdzīgi kā rakstainā segā no smalkām detaļām izveido grafisku zīmju kopumu un stāstu. Baltu raksti ,savienojumā ar košiem kokvilnas audumiem, ikdienas pierakstu grāmatām piešķir mūsdienīgu un vienlaikus autentisku izjūtu par latvisko.

Latvju zīmju parks Leimaņos

- Seno latvju zīmju parkā Leimaņos ir apskatāms informatīvais stends un 11 vietējā amatnieka ozolkokā darinātas etnogrāfiskās zīmes.

Zīmols **Lraksti** radījis
piespraužu kolekciju ar
senajām latvju zīmēm.
Šāda veida rotas var
nēsāt pie apģērba,
piespraust pie somas, vai
arī vienkārši uzglabāt
mājās kā amuletu.

«**Rozes bode**» ir mazs
veikaliņš Vecrīgā, kur tirgo
tikai Latvijā tapušas lietas.

AromaTree

Tas ir gabaliņš **dabas** Tavās mājās, mašīnā, darba vietā un visur, kur vien vēlies radīt patīkamu atmosfēru.

AromaTree ir minimāli apstrādāta, īsta koka ripiņa ar saglabātu koka miziņu, iesmaržināta ar dabisku **ēterisko** eļļu un rotāta ar smalku gravējumu. Ērtākai iekāršanai, *AromaTree* iesiets elastīgā aukliņā, bet koksnes faktūra nodrošina ilgāku aromāta noturību.

Ilgākai aromāta noturībai – smaržu var atjaunot, uzpilinot neredzamas ēteriskās eļļas!

Šī **aromātiskā** dekora papīra iepakojums ir videi draudzīgs un, tāpat kā pats *AromaTree*, izgatavots tepat, **Latvijā**.

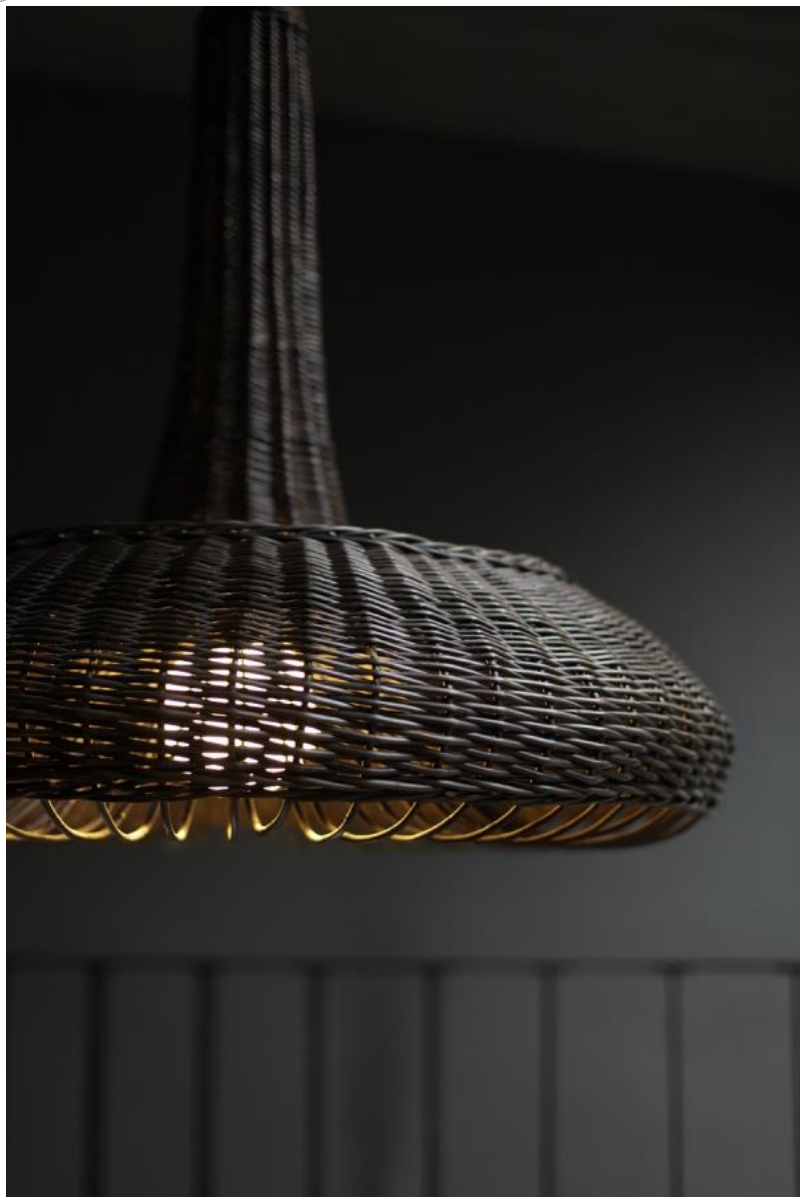

<http://www.aromatree.lv/aroma-tree-veidi>

MĀJO

- MĀJO dizaina izstrādes process ir latviešu tautas seno tradīciju apzināšanu un mūsdienu cilvēka dzīvošanas tradīciju vērošanu, radot dizainu ērtai un kvalitatīvai ikdienai. MĀJO produkti tiek izgatavoti vietējās darbnīcās, izgatavošanā apvienojot roku darbu un ražošanas tehnoloģijas, radot augstas kvalitātes produktus ar pievienoto vērtību. <http://maajo.lv/>

- MĀJO izstrādājumi tiek ražoti nelielās, vietējās rūpnīcās, apvienojot roku darbu un ražošanas tehnoloģijas, ražot augstas kvalitātes un personalizētus produktus.

- **Mūsdienīga porcelāna sakta**

Senāk, lai villaines būtu ērtāk nēsājamās, tās sasprauda ar saktu, izmantoja to kā dekoratīvu saspraudi. Sieviete, saktas bija, kā bagātības simbols, jo tās vairāk, jo bagātāka. Saktas izmantoja arī pogu vietā, kuru senatnē nebija. Šī porcelāna „SAKTA” ir latviešu broša. Atšķirībā no senatnīgās saktas tā ir lakoniska un eleganta. Šo saktu var lietot, kā saspraudi, gan arī, kā rotu pie apģērba. <http://maajo.lv/>

CHEER – Kultūras mantojuma uzņēmēji

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

